

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Maročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 22. septembra 1928.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 113.

Dr. Jos. Pretnar:

Reorganizacija obrtnega in trgovskega nadaljevalnega šolstva.

Začetkom letošnjega leta je stopilo vprašanje preureditve našega obrtnega in trgovskega nadaljevalnega šolstva v odločilen štadij. Svoječasne dokaj izdatne državne podpore, ki so tvorile finančni mozeg tega šolstva, so skupnele za trgovske nadaljevalne šole docela, za vse ostale šole v Sloveniji pa so ostale pri par desetstotih, o katerih je komaj vredno govoriti. Mnoge šole le še životarijo in hiračo ter ob zaključku šolskega leta ne vedo, ali se bodo s prihodnjim še mogle odpreti. Tečajev za izobrazbo učiteljstva za pouk na teh šolah ni, tako da starejši kvalificirani učitelji izumirajo, mlajših pa nam primanjkuje. Kvaliteta pouka zato ne napreduje, temveč pada. V takih razmerah le preveč izgublja strokovno nadaljevalno šolstvo na svojem pomenu in koristi za napredek našega obrta in trgovine, katero izgubo občutimo tembolj, ker napredek produkcijske in trgovske tehnike vedno bolj sili k izpopolnitvi strokovne usposobljenosti trgovine in obrta, osobito pa njegovega naraščanja.

Edina pot iz tega nevzdržnega položaja je reorganizacija našega obrtnega in trgovskega nadaljevalnega šolstva v temeljih: **ustvaritev zdrave finančne podlage, preureditev uprave in izpopolnitev pouka, da bo odgovarjal zahtevam in potrebam novega časa.**

Glede financiranja obrtnega in trgovskega nadaljevalnega šolstva je zavzela najkonkretnije stališče Zbornice TOI, ki je v prvi letošnji plenarni seji soglasno sprejela predlog zborničnega podpredsednika gosp. Ivana Ogrina, naj bi vzdrževanju tega šolstva tvorili hrbtenico redni prispevki oblastnih skupščin, prispevala pa naj bi še nadalje država in ostali merodajni činitelji.

Glede preureditve uprave in izpopolnitve pouka so se pojavili različni načrti. Od teh je bil pravilnik, ki ga je za to šolstvo izdelalo in poslalo velikim županom v izjavo ministrstvo trgovine in industrije, tak, da so ga morale obrtniške in trgovske korporacije, pa tudi strokovni šolniki odločno zavrniti. Mnogo je bil kriv, da pravilnik ni bil zadovoljiv, bivši srbski zakon o obrtnih šolah, ki je bil razširjen na celo kraljevino leta 1922, in ki dejansko ne spada več v naše čase in naše razmere, a se je moral pravilnik držati njegovega okvira.

Nujnost samopomoči in lastne inicijative je dala inšpektorju strokovnih nadaljevalnih šol pri velikem županu v Ljubljani povod, da je izdelal osnutek pravilnika, ki naj bi preuredil nadaljevalno šolstvo v celi Sloveniji. Merodajne korporacije se imajo o njem izjaviti in na posebni anketi naj bi se ta načrt pretresal in redigiral. Vprašanje je, kdo naj bi ta pravilnik uveljavil.

Tema dvema inicijativama korakoma se pridružuje še važen korak obeh slovenskih oblastnih skupščin, ki sta že v prošlem proračunu votirali znatne zneske za obrtne nadaljevalne šole in ki sta si v okviru svojega delokroga za pospeševanje obrta začrtali tudi važen delovni program specialno glede podpiranja strokovnega šolstva.

Končno vidimo tudi živahno aktiv-

nost in stremljenje naših zvez obrtnih in gostilničarskih zadrug in Zvez trgovskih gremijev, ki se trudijo in delajo neumorno na to, da se pomore obrtnemu in trgovskemu nadaljevalnemu šolstvu iz težavnega položaja in da se uprava in pouk prilagodi potrebam obrtnišva in trgovstva.

Pri tem položaju, ki kaže, da se vendarle bližamo povoljni preureditvi našega obrtnega in trgovskega nadaljevalnega šolstva, naj mi bo dovoljeno omeniti nekaj misli o glavnih vprašanjih, od katerih pravilne rešitve je odvisna tudi pravilna in uspešna reorganizacija tega šolstva.

1. Kdo naj izda predpise o organizaciji obrtnega in trgovskega nadaljevalnega šolstva?

Po zakonu o obrtnih nadaljevalnih šolah, ki je bil leta 1922 razširjen na celo kraljevino, izdelal pravilnik za te šole ministrstvo trgovine in industrije. Po zakonu o oblastnih samoupravah, ki je mlajši zakon in zato lahko razveljavi prejšnje, v kolikor bi ne bili z njim v skladu, pa je skrbstvo za obrtno šolstvo sprejeto tudi v delokrog oblastnih skupščin. Oblastna skupščina bi bila zato brez dvoma upravičena, da izda za svoj okoliš uredbo, ki bi urejevala strokovno nadaljevalno šolstvo v okolišu oblasti. S tem bi gotovo ne omejevala nadzorne oblasti ministrstva trgovine in industrije, osobito pa ne, ako bi uredba ne nasprotovala obstoječim zakonitim predpisom o tem šolstvu. — Uredba oblastne skupščine bo gotovo mnogo bolje zajela vse ono, kar bi bilo v interesu napredka in boljšega uspevanja tega šolstva, kakor pa bi mogli po dosedanjih izkušnjah pričakovati od ministrstva. Končno pa bi tudi ne bilo razumljivo, ako bi se oblastni skupščini odrekala ta pravica, ako naj nosi glavni del vzdrževalnih bremen ona, dočim država na teh ne participira skoro ničesar. Sicer pa itak ostane državi — odnosno ministrstvu trgovine in industrije neokrnjena pravica nadzorstva bodisi neposredno, ali pa posredno potem inšpektorja strokovnih ali velikih županov. Končno so med prispevajočimi činitelji tudi jako pomembne občine. Če hočemo, da bodejo njihovi prispevki stalni, bo vsekakor potrebno, da to vprašanje ureja oblastna skupščina.

Zato se usojam biti mnenja, da bi bilo najumestnejše, da izda predpise o ureditvi obrtnega in trgovskega nadaljevalnega šolstva za oblastni okoliš sporazumno z velikim županom in v okviru veljavnih zakonitih predpisov oblastna skupščina s posebno uredbo.

(Dalje prihodnjič.)

MERKURJEVI VEČERNI UČNI TEČAJI.

Trgovsko društvo »Merkur« olvarja pri zadostnem odzivu s 1. oktobrom t. l. večerne tečaje za srbohrvaščino, nemščino, italijanščino, knjigovodstvo ter slovensko in nemško stenografijo. Tečaja za nemščino in italijanščino se bodele letos vodila v dveh oddelkih: a) za začetnike in b) kot višji nadaljevalni tečaj. Člani plačajo malenkostno učnino, medtem ko morajo nečlani, ako se prijavijo, postati člani. Prijave dnevno v društveni pisarni, Gradišče 17/I. med 10. in 12. uro dopoldne in 3. do 5. ure popoldne. V sobotah popoldne se ne uraduje.

Svetovni pridelek hmelja 1928.

Skoraj soglasna so poročila, da bo količina letošnjega pridelka zaostala za lanskim za 20% in še več, da je pa kvaliteta v vsakem oziru izborna. Zlasti nemško hmeljarstvo more pokazati po dolgih letih zopet enkrat kvalitativno dobro blago. Nemški pridelek označajo kljub manjši povprečnosti za dober. V žatski okolici je zaključek veliko slabši kot lani; kljub za 25% povečanemu arealu je pridelek za ca. 70% manjši. Kvaliteta je pa vseskozi dobra. V Jugoslaviji je letošnji pridelek kvantitativno in kvalitativno nad lanskim. Tudi poljski pridelek se je kvalitativno dobro obnesel, a je kvantitativno za eno četrtino pod lanskim. V Alzaciji-Lotaringiji, Severni Franciji in Belgiji so trpeli nasadi vsled psevdo-peronosporre. Anglija bo pridelala vsled redukcije areala ca. 20% manj kot lani; Zedinjene države, Kanada in Avstralija bodo ostale na lanski višini. Pri bližnjem cenijo svetovni letošnji pridelek hmelja tako-le: Bavarska 137.000 stotov, ostala Nemčija 166.500, Češko-slovaška 166.000, Jugoslavija 135.000, Alzacija 40.000, Avstrija 3000, Ogrska 1500, Rumunija 2000, Poljska 45.000, Rusija 25.000, Burgundija in Severna Francija 35.000, Belgija 50.000, Anglija 235.000, Amerika in Kanada 260 tisoč, Avstralija 30.000 stotov.

Evropska produkcija kvalitetnega hmelja znaša 584.000 stotov, vsa svetovna produkcija pa 1.184.000 stotov. Svetovni konsum v kampanji 1928/29 cenijo na 1.170.000 stotov, konsum kvalitetnega hmelja na 500.000. Torej bo pridelek zadosten. Za oblikovanje cen bodo odločilni prihodnji tedni.

ODKUPNE POŠILJKE V PROMETU Z MADŽARSKO.

Po sporazumu z madžarsko pošlno upravo in po naredbi pošlnega ministrstva štev. 33.994 od 14. avgusta 1928 se je s 1. septembrom 1928 uvedel med našo državo in Madžarsko vzajemni promet z odkupnimi priporočenimi pismi in paketi. Ta služba se je uvedla na podoben način kakor v prometu z Avstrijo, to se pravi: izterjani odkupni zneski se bodo vplačevali v naslovni državi na čekovni račun, ki ga označi pošiljatelj odkupne pošiljke.

A. Promet iz naše države za Maržarsko.

1. Pošiljatelj odkupne pošiljke iz naše države za Madžarsko mora na pošiljko — pri paketih tudi na spremnico — napisati odkupni znesek v madžarski veljavi, to je v pengih (pengö) in filirih (filler). Najvišja dovoljena vsota je 1200 pengov.

2. Poleg tega mora pošiljatelj na pošiljko in na spremnico izpod odkupnega zneska napisati, na kateri račun naj se izterjani odkupni znesek vplača, in sicer takole: »A verser au compte courant postal No à en faveur de à«

3. Pošiljatelj mora plačati razen običajnih pristojbin (težna pristojbina, priporočnina, pri paketih morebitna vrednostna pristojbina) še stalno pristojbino v znesku 1 dinarja. Ta pristojbina se zaračuna v znamkah na pismu oziroma spremnici.

4. Madžarske pošte bodo od izterjane odkupne vsote odbijale stalno pristojbino 15 filirov in nakazniško pristojbino, ki iznaša

TARIFNI ODBOR.

Tarifni odbor, ki je zasedal v Beogradu od ponedeljka neprelrgoma, je v pelek zvečer dokončal svoje delo. Interese Slovenije je zastopal tajnik Zbornice TOI g. Ivan Mohorič. Sumarno poročilo o poteku leti sej priobčimo v prihodnji številki. Sklenilo se je soglasno, da bodo sekcije nadaljevale delo v Zagrebu dne 26. t. m. Pri tej priliki bodo tudi zaslišani lokalni interesi, zlasti o vprašanih železniških tarif za les, za kemične izdelke, umelna gnojila, lake, olja i. dr. Na dnevnem redu zagrebških zasedanj so tudi razprave o luških tarifah. Dne 10. oktobra se bo zopet vršila plenarna seja v Beogradu.

* * *

OKROŽNICA GLEDE POTNIKOV IN KROŠNJARJEV.

K okrožnici velikega župana glede potnikov in krošnjarijev (glej »Trgovski list« z dne 15. t. m.) je bilo od velikega župana ljubljanske oblasti izdano naslednje dopolnilo:

»V moji okrožnici od 1. septembra 1928 O. br. 2689 se v predzadnjem odstavku omenja, da je krošnjarijem prepovedano obiskovanje sejmov in prodajanje blaga na stojnicah.

Ker je bila pa med obravnavanjem gorenja okrožnica izdana naredba ministrstva za trgovino in industrijo o krajih, v katerih je krošnjarijem prepovedano ali omejeno kakor tudi krajih, katerih prebivalci uživajo glede krošnjarijenja posebne ugodnosti z dne 27. junija t. l. Uradni list št. 266/74 ex 1928, katere čl. 5 gorenjemu pasusu moje okrožnice nasprotuje, velja določilo ministrske naredbe. Za vel. župana: Dr. Marn.»

do 40 pengov odkupnine 35 filirov
do 100 pengov odkupnine 50 filirov
do 200 pengov odkupnine 75 filirov
do 300 pengov odkupnine 1'— pengö
do 400 pengov odkupnine 1'25 pengö
do 500 pengov odkupnine 1'50 pengö
do 600 pengov odkupnine 1'75 pengö
in tako dalje za vsakih začelih 100 pengov 25 filirov več.

5. Odkupno pošiljko mora sprejemna pošta opremiti z odkupnim nalepnim listkom »Remboursement« (obrazec P, štev. 7).

6. Pismu oziroma spremnici se sme priložiti čekovna položnica za Madžarsko.

B. Promet iz Madžarske za našo državo.

Ta služba se bo vršila prav tako in po istih določilih kakor za odkupne pošiljke iz Avstrije za našo državo.

Pripominjamo, da se v naši državi odkupnina lahko vplača samo z nakaznico v korist čekovnega računa.

Ljubljanska borza.

Tečaj 21. septembra 1928.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold. . .	—	22'8325
Berlin 1 M.	13'5575	13'5875
Bruselj 1 belga	—	7'9136
Budimpešta 1 pengö . . .	—	9'9244
Curih 100 fr.	1094'10	1097'10
Dunaj 1 šilling	8'0012	8'0312
London 1 funt	—	276'23
Newyork 1 dolar	—	56'95
Paris 100 fr.	221'42	223'42
Praga 100 kron	168'37	169'17
Tret 100 lir	—	297'82

Predkonferenca nasledstvenih držav.

Poročali smo, da je ta konferenca sklicana za dan 12. oktobra na Dunaj. Pečala se bo v prvi vrsti v vprašanju, ki so ostala na rimski konferenci odprta in ki se tičejo takozvanih papirnih rent nekdanje monarhije. Na konferenci bodo podale nasledstvene države svojo končno izjavo o tem vprašanju. Gre v prvi vrsti za papirne rente, kojih vprašanje se na svojočasni konferenci v Parizu vsled pomanjkanja bilanc ni moglo definitivno rešiti. Iz totalne vsote emisij papirnih rent sledi za posamezne države sledeča bilanca: prevešek izkazujejo Avstrija, Italija, Češkoslovaška, deficit pa Ogrska, Poljska, Rumunija in Jugoslavija, zadnja s ca 88 milijonov dinarjev. Upniki zahtevajo v bistvu višje honoriranje kot jim gre po mirovnih pogodbah, a valorizacijo je zadnja konferenca z ozirom na staljšee posameznih dolžnih držav do domačih upnikov odklonila. Drugo vprašanje je vprašanje večnih in amortizacijskih rent. Tu gre predvsem za avstrijske in za ogrske zlate rente iz let 1910 in 1913; predsedstvo konference je izdalo v tem vprašanju posredovalen predlog, ki se mu je pridružila tudi Caise Commune. Po predlogu imajo države možnost, da amortizirajo svoje deficite v dobi 45 let, to je od leta 1931 naprej do leta 1975. Reparacijska komisija je vložila ta predlog kot svoj lasten predlog, in se bodo morale na dunajski konferenci nasledstvene države izreči o njem. Pričakovati je, da bo večina nasledstvenih držav predlogu pritrdila ter tako omogočila končno stališče teh držav do upnikov na novembarski konferenci.

Kaj bo z gozdovi?

Če pojde tako dalje, bodo poznali bodoči rodovi gozd le še iz pesmi in iz prirodozlovlja, mogoče tudi iz kake stare slike, kajti gozdovi bodo izginiti. Na eni strani dobivamo sicer za stavbni les in za drva vedno več nadomestkov, na drugi strani se pa les uporablja v vedno nove namene.

Neznanske količine lesa služijo za izdelovanje papirja. Za nedeljske izdaje ameriških vlednevnikov se mora žrtvovati velik kos gozda. Zedinjene države Severne Amerike ne morejo same kriti potrebe po tiskarskem papirju, zato ga morajo uvažati iz sosedne Kanade in ta uvoz se veča od leta do leta.

Odkar se je polastila kemija lesa, mu prede slaba. Da dobivamo alkohol iz lesa, je že stara stvar. Nato je prišla umetna svila, koje razvojne možnosti se ne dajo še pregledati, kajti v tem oziru ima muhasta moda veliko besedo. In sedaj še sladkor! Da je mogoče pridobivati sladkor iz lesa, ni več novost. Poskusi, ki so se napravljali na nekem nasadu ob Ženevskem jezeru, so bili znani v strokovnih krogih in o njih se je že večkrat razpravljalo tudi v javnih časopisih. In sedaj je profesor dr. Bergius na nekem zborovanju na Holandskem obljubil praktično izkoriščanje novega postopka.

Kjer se pripravata dva, se tretji smeje. Tako bi lahko rekli, ko mislimo na tekmovalstvo med sladkornim trstom in sladkorno peso, ki si nista bila nikdar prav dobra prijatelja. Drzni optimist vidi že, kako grozi konec trstu kapor pesi. To bi bila n. pr. za otok Kubo velika nesreča, kajti Kuba živi takorekoč samo od sladkorja, vsaj od izkupa za izvoz sladkorja, kakor zavisi obstoj Brazilije od kave. Toda kava se ne da niti teoretično delati iz lesa. V državi sladkarij nima stari sladkor iz trsta in pese že davno več neomejne oblasti. V vroči letni dobi odkrijejo Američani redno po več novih sladkornih dreves.

Iz vseh mogočih rastlin se je že pridobival sladkor. Poskusilo se je s sokom javorja. Sirup, ki lahko nadomešča sladkor popolnoma ali delno v marsikaterem sladkor vsebujočem

jedilu, se pridobiva iz krompirja in turščice. V dobi, ko je zavladovalo v času svetovne vojne veliko pomanjkanje sladkorja, se je bavil neki občinški zastop resno z vprašanjem, ali bi se ne dal pridobivati sladkor iz sladkih korenin. Ker pa tedaj tudi korenin ni bilo v izobilju, se ta poskus ni izvršil. Tudi ločje je bilo že določeno, da nam osladi življenje.

Ko je začelo pred kakimi tridesetimi leti umetno sladilo svoj kratki zmagoslavni pohod po svetu, so mislili mnogi, da je že prišel konec sladkorju. Sladkor iz premoga! Izredno majhen košček je vseboval toliko sladila, kolikor ga je bilo v precejšnjem kosu sladkorja. Saharin, ki se je pridobival iz toluola, je imel sicer velike prednosti, bil je zelo poceni in bilo ga je treba le malenkost, a imel je tudi svojo napako: sladil je sicer, a hranilne vrednosti ni bilo nobene v njem. Med vojno je bilo veliko povpraševanje po umetnem sladilu v najrazličnejši obliki. Po vojni se je pa omejila njegova uporaba le v nekatere namene in le za določeno bolniško hrano. Sladkor je bil zmagal. Tekma premoga je bila odstranjena.

Bo li imel les več sreče? Vajnejša od vprašanja, se li da pridobivati sladkor iz lesa, je gospodarska stran. Ali more lesni sladkor s trstnim in pesnim sladkorjem tekmovali v stroških pridelovanja? Kako bi bilo na lesnem trgu, če bi se bolji in bolj množile uporabne možnosti za les? Kaj bo z repo, s peso? Vse polno vprašanj se poraja in vidi se, da kemični izum še ne pomenja vsega.

Na lesnem sladkorju visi usoda gospodarstva v mnogih deželah, visi usoda ljudstev, ki jim je gospodarska osnova trstni ali pesni sladkor.

Umetni bencin, umetni kavčuk (gumi), umetni sladkor! Dežele, ki so bogate in za katere se bore narodi, postanejo lahko čez noč revne in izgube čez noč vso vrednost, če to ugaja kemični retorti. Kemija obvladuje gospodarstvo.

Danes sanje, jutri udeležitev, resničnost. Kdo more prerokovati? Vsekakor bo prešlo precej časa, preden zapusti zadnje gozdno drevo kot osladilo na torti slaščičarno.

ALZAŠKO HMELJSKO POROČILO.

Strasbourg, 16. septembra 1928. Obiranje se je končalo te dni v najlepšem vremenu. Kakovost blaga je zelo dobra, veliko boljša nego lansko leto; količina je manjša, cení se na 45.000 q po 50 kg. — Nakupovanje se je začelo po Frs. 800.—, vendar so se cene zvišale skokoma na Frs. 1000.— do 1150.— za 50 kg. Kupuje se izključno za francoske pivovarne, izvozna kupčija se še ni pričela. Radi židovskih praznikov te dni ni nikakih kupčij. — J. Lavrič.

OGRSKO VINO.

Iz vse dežele prihajajoča poročila o stanju vinske trte pravijo, da je vsled trajne suše trta zelo trpela ter da so se produkcijski izgledi izdatno poslabšali. Napram zadnjim cenilvam se navajajo produkcijski zaključki sedaj s 3 do 3½ milijonov hektolitrov, za 1 milijon hektolitrov manj. Seveda pa te številke še niso končne. Tudi se o kvaliteti še ne more nič reči; september je odločilen.

RUSKA KRUPPOVA KONCESIJA.

Iz Berlina poročajo: Po vesteh iz Moskve so dovedla nova pogajanja Kruppa z ruskim glavnim koncesijskim uradom o nadaljevanju koncesije do zaključka. Dočim so bili udeleženi Rusi doslej samo na dobičku, bodo udeleženi odslej tudi na izgubi in na bremenih financiranja. Dobiček se razdeli, vodstvo bo v bodoče enakomerno razdeljeno. Za izvedbo teh sklepov se ustanovi mešana rusko-nemška družba Krupp - Manič. Krupp prinaša v novo družbo mobilije in imobilije v vrednosti treh milijonov mark, Rusi pa v vrednosti poldruga milijona zlatih rubljev. — O ruskih koncesijah bomo prinesli še poseben članek. Rusi se pritožujejo, da jih Evropa ne izkorišča zadosti, drugi zopet temu ugovarjajo itd.

POSPEŠEVANJE EKSPORTA IN INVESTICIJSKI PRORACUN NA POLJSKEM.

Poljski ministrski svet je sklenil razne odredbe za dvig eksporta. Napravili bodo poseben sklad v znesku 10 milijonov zlatov, ki bo določen za povrnitev carine, promelnih tarif in davkov onim eksportnim podjetjem, ki eksportirajo s posebno težkimi pogoji. Ustanovili bodo eksportne sindikate in družbe, ki bodo po skupinah obsegali vse panoge poljedelstva in industrijske produkcije. Pri sindikatih bodo osnovali komisije za posredovanje posebnih eksportnih kreditov; vrhu tega bodo ustanovili zavod za kreditno zavarovanje, ki bo zavaroval eksportne kredite in v katerem bo zastopan tudi zasebni kapital. V pravkar priobčenem proračunskem načrtu za l. 1929/30 so vsebovani tudi veliki investicijski krediti; tako za pristanišče v Gdyniji 70 milijonov zlatov, za državne gozde 30 milijonov, za poljedelske melioracije 15 milijonov, za zgradbo kalijeve tovarne gnojil v Tarnovu 20 milijonov in za gradbo novih železnic 15 milijonov.

NEMŠKE REPARACIJSKE DAJATVE ZA JUGOSLAVIJO.

Govori se, da so dovršene v jugoslovanskem finančnem ministrstvu vse priprave za najetje posojila v znesku 100 milijonov zlatih mark v obliki nemških reparacijskih dajatev. Marković je, kakor znano, temu posojilu načelno pritrtil. Gre za dobavo lokomotiv, vagonov in tračnic za jugoslovanske železnice.

CEMENTNA INDUSTRIJA V AVSTRIJI IN DRUGOD V SREDNJI EVROPI.

Že precej časa obstoja stremenje po koncentraciji avstrijske cementne industrije; hočejo ustaviti nekatere manjše obrate in hočejo namesto njih večje obrate bolje opremiti oziroma izrabiliti. Dalje se opaža tendenca, da se produkcijska središča premaknejo v bližino velikih mest. Avstrijska cementna industrija se sedaj trudi, da bi si kolikor mogoče ohranila avstrijski trg proti inozemski konkurenci, zlasti proti ogrski. Češkoslovaška konkurenca se skoraj nič ne javlja, ker so tovarne doma zadosno zaposlene. Poročila o ustanovitvi cementnega kartela nasledstvenih držav so sicer še prezgodnja, vendar pa obstoja namen, da sklne Avstrija z Ogrsko prodajni kartel, ki bi se razširil potem eventualno tudi na druge države.

GRŠKI PRIDELEK BOMBAŽA IN TOBAKA.

Po poročilih iz grške Makedonije in Trakije je slanje bombaža v onih predelih letos izobno. Po gotovih cenitvah pričakujejo za poldrug milijon oka bombaževga pridelka v vrednosti 60 milijonov drahem. Stanje tobačne kulture v vsej Grški so smatrali še pred kratkim sprično nenavadne letošnje suše in pomanjkanja dežja za precej neugodno; a vsled dežja zadnjih dni se je toliko zboljšalo, da ne obstoji sedaj nobena bojazen več. Popravila se je rastlina in zboljšala se je kvaliteta. Ker so lanske zaloge popolnoma razprodane, računajo na Grškem s tem, da bodo cene precej poskočile ter da bo ves novi tobačni pridelek kmalu prodan.

Trgovina.

EKSPORTNA PRILIKA ZA HMELJ, DEŽELNE PRIDELKE, KLAVNO ŽIVINO ITD.

Dobili smo dopis generalnega zastopnika neke velike berlinske velefirme za eksport iz Jugoslavije, ki nas prosi, da bi mu hmeljski trgovci poslali obvezne ponudbe z vzorci, pri čemur morajo navesti cene, koliko gre v en vagon ter koliko imajo razpoložljivega blaga in točne plačilne pogoje.

V istem smislu zahteva ponudbe za med, jajca, sadje, sir, surovo maslo, pšenico, oves, fižol, gobe itd., dalje vso klavno živino, govedo, telela, drobnico, divjačino itd. Interesenti se naj takoj obrnejo po naslov na tajništvo »Srežkega gremija trgovcev v Celju«. — Načelstvo.

Industrija.

POMEMBEN POJAV V ČESKOSLOVASKI INDUSTRIJI.

Česar bi nihče ne bil pričakoval, to se je zgodilo: Po triletnem prizadevanju se je posrečilo, da so v desetem letu obstoja republike dosegli zvezo ali spojitev čeških in nemških industrijskih vodilnih organizacij. Centralna zveza češkoslovaških industrijcev in glavna zveza nemške industrije v Libercu sta sklenili dogovor, glasom katerega poslana nemška glavna zveza članica češkoslovaške industrijske zveze, pri čemur pa obstoji glavna nemška zveza s svojimi krajevnimi skupinami kot podskupina naprej. V uradni objavi nemške glavne zveze beremo, da so podana v dogovoru jamstva, ki se ozirajo v polnem obsegu in v lojalni izmeri na pojmovanje nemške industrije in zlasti na jezikovne potrebe nemške manjšine.

Avtomobilna produkcija v Avstriji je bila letos doslej dosli večja kot v istih lanskih mesecih. Število na Dunaju promelujočih avtomobilov se je dvignilo od začetka leta do danes od ca 24.000 na ca 28.000 do 29.000, dočim se je import dvignil samo za ca 500 avtomobilov, od 1400 na 1900. Torej gre dvig števila promelujočih avtomobilov samo na rovaš domače produkcije. Eksport se je nampram isti dobi lanskega leta dvignil od 3000 na 4000 voz in sicer v prvi vrsti v Češkoslovaško, Nemčijo, Ogrsko in Poljsko.

Tovarne aeroplanov na Ogrskem. S 1. julijem t. l. je prenehala v mirovnih pogojih določena prepoved izdelovanja zračnih promelnih sredstev na Ogrskem. Razni ogrski industrijski in finančni krogi ter tudi ogrska vlada se zanimajo sedaj za zgradbo novih aeroplanov. Vlada je stavila v svoj investicijski program znesek pol milijona pengö za zgradbo aeroplanov. Tudi »inozemstvo« se za zgradbo aeroplanovskih tovarn na Ogrskem zelo zanima. Pogajanja interesentov za ustanovitev konsorcija so se že pričela. — To je uradno poročilo. Kdo je mišljen z označbo »inozemstvo«, nam ni treba še posebej razlagati. Vsekakor zanimiva ugotovitev, kako hitro so dovoljenje izrabili.

Francoska kristalna in porcelanska industrija se pogaja o tvorbi nacionalnega sindikata v svrhu pospeševanja prodaje specifično francoskih produktov in obrambe proti tuji konkurenci.

Denarstvo.

Inozemski krediti na Ogrskem. Ogrsko finančno ministrstvo pripravlja zakonski načrt, ličoč se prepovedi najemanja inozemskih kreditov po denarnih zavodih, delniških družbah in drugih zavodih. Zakon bi bil moral biti napravljen že v spomladi, a ga parlament ni sprejel, in je izdalo finančno ministrstvo takrat odredbo, da se morejo izvršiti kreditne transakcije v inozemstvu samo z dovoljenjem finančnega ministra.

Ureditev nemških vojnih dolgov. Ameriški finančniki so mnenja, da je možno izvesti predlog, naj se za varnost ureditve nemških vojnih dolgov napram veznikom spravijo v oblok štiri milijarde dolarjev nemških železniških obliacij, da bi pa resnična udeležitev zahtevala nekaj časa. Najprvo bi bilo potrebno, da se ratificira dogovor med Francijo in ameriškimi Zedinjenimi državami o francoskih dolgovih Ameriki ter da se evropske države same prej popolnoma sporazumejo, preden se more pričakovati ameriško sodelovanje. Stara pesem je tale: Francija bi rada popust svojih ameriških dolgov, a vplačilo nemških vojnih dolgov, Amerikanci pa pravijo: Kar je prvemu ljubo, naj bo ljubo tudi drugemu.

Iz naših organizacij.

Uradni dan »Srežkega gremija trgovcev v Celju« za člane v gornjegrajskem srežu se vrši v torek, dne 25. t. m. in sicer od 11. ure predpoldne dalje v posebni sobi gostilne g. F. Veršnika v Gornjemgradu in od 14. do 16. ure v posebni sobi gostilne »Pri pošti« v Mozirju. — Načelstvo.

RAZNO.

Opozorilo delojemalcem in delodajalcem. Ker je ministrstvo za pošto in brzojav odločilo, da so javne borze dela, njihove podružnice in ekspoziture poštnine proste le v medsebojnem in uradnem prometu, podpisani urad ne bo sprejemal nezadoslno frankiranih dopisov, zlasti pa ne bo odgovarjal nikomur, ki ni za odgovor priložil znamk. Nadalje se interesente opozarja, da obsega delokrog podpisane podružnice do nadaljnjega sledeče sreze: Celje, Laško, Šmarje pri Jelšah, Gornji grad in Slovenjgradec. Kraji iz ostalih srezov ljubljanske in mariborske oblasti spadajo v področje javne borze dela v Ljubljani, oziroma podružnice v Mariboru. Za to prijav, naročil, dopisov, predlogov in pritožb iz krajev izven svojega področja podpisana podružnica ne bo upoštevala. Delojemalcem in delodajalcem se priporoča, da to pri dopisovanju z borzami dela v lastnem interesu upoštevajo. — **Podružnica javne borze dela v Celju.**

Lan. Zadnjič smo pisali o pridelku lanu v vzhodnih evropskih deželah in smo pridelali, da je pridelek na zahodu dosti boljši kot na vzhodu. Sedaj poroča Mednarodni poljedelski urad v Rimu, da znaša vsa produkcija lanu v Belgiji, Bolgariji, Estonski, Finski, Latviji in Holandski 108.000 metrskih stolov ter da je to več kot je znašala lanska produkcija.

Anglija—Indija v štirih dneh in pol. Angleški aeroplan »Princess Xenia« je porabil za vožnjo iz Croydona (pri Londonu) v Karači (Indija) štiri dni in pol. To je najkrajši čas, v katerem je dosejal sploh kdo prišel iz Anglije v Indijo. Tudi če uporabi najhitrejši parnik, se boš vozil iz Evrope v Indijo tri tedne. Kako hitro se je avijatika razvila! Par desetletij je šele preteklo, ko je Bleriot prekržil Kanal med Anglijo in Francijo. Ves svet je govoril in pisal o tem. Danes se za take stvari nihče več prav nič ne zmeni. Iz Evrope v Sibirijo obstoji že navadna poštna zračna zveza in ne bo dolgo, ko bo obstojala taka zveza iz Evrope v Ameriko. Kolumb je brodiral iz Evrope v Ameriko več kot dva meseca, mi bomo poslali pismo lja v dveh dneh ali še manj.

Priporočamo

„Kolinsko cikorijo“
domači in dober izdelek!

Kanadski pridelek. Kanadski Dominion Bureau of Statistics ceni pšenični pridelek Kanade na 550.500.000 bušlov (lani 440 milijonov), pridelek ječmena na 144.900.000 (96.900.000) in pridelek ovs na 474.200.000 bušlov (439.700.000). Rži bo najbrž 16.900.000 bušlov. Cenitev pšeničnega pridelka v zgoraj označeni izmeri je doslej največja v zgodovini Kanade in za 92 milijonov večja kot v istem času lanskega leta. Kampanja v Zahodni Kanadi je letos izredno ugodno polekla. S pšenico obdelano zemljo cenijo na 4.114.000 acrov, kar pomeni proti lanskemu letu prirastek 1.654.000 acrov ali več kot 60 odstotkov. Povprečni pridelek na 1 acre znaša 20 1/4 bušlov (lani 17 1/4). Da je bušel pri različnih žitnih vrstah popolnoma drugačen, o tem je »Trgovski list« že večkrat pisal.

Vsota reparacij. V dobro poučenih nemških političnih krogih se trenutno govori o tem, da bo skupna reparacijska vsota kolebala med 40 in 45 milijardami mark. Ta vsota bo zadoslovala, da krije Evropa svoje obveznosti napram Ameriki, in se bo dosegel morebiti še majhen prevešek. Potrebna bodo pa o tem vprašanju pač še dolgotrajna pogajanja.

Rusi in petrolejska konferenca. Angleški krogi pravijo, da se bo vršila mednarodna petrolejska konferenca definitivno v jeseni in da bo njen zaključek splošna redukcija produkcije. Doslej nerešena uganka je Rusija. V Rusiji so šele pred kratkim sklenili, da bodo s finančno pomočjo vlade dvignili produkcijo nafte za 14 odstotkov. Ta korak je nameravani splošni redukciji direktno nasproten in se bo morala konferenca v prvi vrsti baviti z njim.

Omejitve svetovne petrolejske produkcije. Predsednik Standard Oil Co. Feagle je izjavil po povratku iz Evrope, da je pričakovati sedaj z ozirom na program svetovne petrolejske trgovine boljšega sporazuma. S tem so potrjene okoli krožeče vesti, da mislijo vodilni svetovni petrolejski trusti resno na omejitve produkcije. Se bo kmalu videlo, kako je, ko bodo cene poskočile.

Francosko petrolejsko družbo z udeležbo nemškega kapitala in z začetno glavnico 100 milijonov frankov ter z letno kapaciteto 300.000 ton surovega petroleja so ustanovili v Berre pri Marseille. To je menda po vojski prvo podjetje v Franciji, kjer je močno udeležen tudi nemški kapital.

Hud boj za hranilne vloge se je razvil na Ogrskem. Kot edini izhod iz tabora nasprotnojučih si mnenj smatrajo ustanovitve za vso državo veljavnega kartela za hranilne vloge.

Borzo za kakao so olvorili v Liverpoolu na Angleškem.

Tarafa, znani zastopnik kubanske sladkorne industrije, noče priti v Amsterdam, da bi se pogajal tam z javanskimi sladkornimi produkti. Vzrok je njegovo pesimistično naziranje o takih pogovorih. Tako beremo.

Pristanišče Havana na Kubi je bilo s lakojšjo veljavnostjo proglašeno za proslo pristanišče.

Evropski carinski konvenciji se bližajo. Predsednik gospodarskega odbora konference v Ženevi Serruys je dejal: V prihodnjih dveh do treh letih bomo mogli skleniti kolektivne carinsko-tarifne dogovore o važnih blagovnih skupinah, če bo v bodočem letu izpeljano poenotenje carinske nomenklature. Nalo bo sledila v bodočih letih splošna evropska carinska konvencija.

Borzni sedež v New Yorku je bil prodan 17. t. m. za 475.000 dolarjev, proti 312.000 dolarjem 11. t. m. Pred letom dni si ga dobil za 265.000 dolarjev.

Schmoll-ova
pastá
že 50 let najboljša
krema za čevlje

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Gradbeno odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. septembra t. l. ponudbe glede dobave 5000 komadov vžigalnih kapic. — Mašinsko odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. septembra t. l. ponudbe glede dobave 7000 komadov lesenih zamaškov za ležišča. — Saobračajno - komercialno odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 2. oktobra t. l.

ponudbe glede dobave 200 m blaga za zastave. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih odeljenjih.) — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 29. septembra t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg strojnega olja in 1000 kg cilindrskega olja. — Direkcija državne železare Vreš-Majdan sprejema do 9. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 2000 kilogramov kave, 4000 kg svinjske masli in 3000 kg mila za pranje. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 10. oktobra t. l. ponudbe glede dobave električnih sesalk. — Direkcija državnega rudnika v Vrdniku sprejema ponudbe glede dobave moke. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 2. oktobra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave ščelk in metel; dne 3. oktobra t. l. glede dobave 18.000 komadov mrežic za plinsko razsvetljavo; dne 4. oktobra t. l. glede dobave raznega materiala (sadera, sidol, milo, smirkov prah, kreča za čiščenje in pisanje itd.); dne 6. oktobra t. l. glede dobave delov za plinsko razsvetljavo in opeke; dne 8. oktobra t. l. glede dobave plošč iz azbest-cementa ter glede dobave denaturiranega špirila, nišadorja in karbolne kisline. — Dne 4. oktobra t. l. pri Komandi mesta v Mariboru glede oddaje generalnega popravila vojašnice Kralja Petra v Mariboru. — Dne 10. oktobra t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomsko odeljenje v Beogradu, glede dobave 51.000 kilogramov žbljev. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 27. septembra t. l. se bo vršila pri Intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 500.000 kg ovs; dne 28. septembra t. l. glede dobave 300.000 slame; dne 3. oktobra t. l. pa glede dobave 16.750 kg svinjske masli. (Predmetni pogoji so na vpogled v pisarni intendanture.) — Dne 3. oktobra t. l. se bo vršila pri Komandi Vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki ofertalna licitacija glede dobave 450.000 kg ovs. (Pogoji so na vpogled pri omenjeni komandi.) — Dne 6. oktobra t. l. se bo vršila pri Mašinskem odeljenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave bakrenih plošč; dne 8. oktobra t. l. pa glede dobave mazalnih blazinic. (Pogoji so na vpogled pri istem odeljenju.)

Prodaja. Dne 8. oktobra t. l. se bo vršila pri Državni šumski upravi v Beli Crkvi ofertalna licitacija glede prodaje brinjevih jagod. (Pogoji so na vpogled pri Direkciji šum v Apatinu ter pri Šumski upravi v Beli Crkvi.)

Ivan Hribar:

Moji spomini.

Čuvši to iz njegovih ust, sedel sem v svoj voz, v katerem se je bil medtem pripeljal Janko vitez Bleiweis ter mi naznanil, da je grof Bobrinski v kavarni »Union«. Odpeljal sem se tje. Ondi sem grofa Bobrinskega pozdravil, potem sva pa nekaj časa sedela v kavarni, razgovarjajoč se, kako mu kaj gre na Gorenjskem. O politiki nisva govorila niti besedice; samo omenil sem mu, da se v Ljubljani ravnokar vrši protestni shod zaradi dogodkov v Ptujju ter sem ga prosil, naj mi oprostí, ker ga moram radi tega preje zapustiti, da pogledam po mestu, da se ne bi kje mir kalil.

V tem, ko sva se tako razgovarjala, prišel je v kavarno z neko družbo tudi dr. Ivan Šusteršič ter se je vsedel s to družbo ne daleč od naja. Po dobrem četrt ure pogovora z Bobrinskim poslovin se od njega in se hočem zopet peljati k »Mestnemu domu«, meneč da se shod še vrši. A ko pridem na ulico, vidim, da velika množica ljudi sili čez Marijin trg v Wolfovo ulico. Obrnem se torej tje in vidim, da je policija zaprla ulico s kordonom med Krejčičevo in dr. Oražnovo hišo. Za policijskim kordonom se je gnetla množica, ki je glasno zahtevala, da jo spusti policija skozi. Pridši v »Zvezdo«, čujem na veliko svoje iznenadenje pred kazino huronsko vpitje in pobijanje šip. Hitro letim domov, da stopim k telefonu ter se spojim s policijo. Le-tam mi policija pove, da je množica prodrla kordon v Šelenburgovi ulici ter prišla pred kazino. Svetnik Lauter je še dostavil: »Upam vendar, da policija sama brez orožništva vzpostavi in vzdrži red.« Kmalu na to pa mi naznani, da je vlada že poslala orožniško asistenco. Nedolgo na to mi policija naznani, da so se razne gručice ljudi razšle po mestu ter da pobijajo na nemških zavodih okna; naslednje, brž na to došlo poročilo pa se je glasilo, da je vlada poklicala vojaštvo.

Razburjenje po mestu je bilo seveda veliko. Najbolj je množico bodlo nastopanje vojaštva, katero se je, kakor se je iz mnogih slučajev kasneje ugotoviti zamoglo, obnašalo naravnost izzivajoče. Ni se namreč zadovoljilo s tem, da bi bilo napravilo kordon po ulicah, temveč posamezni oddelki vojakov so hodili celo po javnih lokalih ter podili ljudi venkaj. Skoro neprenehoma stal sem pri telefonu, kjer sem sprejemal poročila in dajal naročila. Šele proti zgodnjemu jutru nastal je zopet mir.

Drugo jutro dne 19. septembra podal sem se k deželniemu predsedstvu. Tam mi je deželni predsednik Schwarz — še ves v strahu in trepetu — očital, da mestna policija ni izvrševala svojih dolžnosti, češ »celo meni so pobili okna«. Odgovoril sem mu, da je bilo za vzdrževanje reda, kolikor je bilo mogoče, po policiji preskrbljeno; da se je pa tacihi izgrediv, kakor sam iz dotedanjih najinih pogovorov ve, ni pričakovalo. Izenadili so torej nas vse. Nato me deželni predsednik prosi, naj ukrenem najboljše varnostne odredbe, ker je pričakovati, da se bodo izgredivi ponavljali. Rad sem mu to obljubil. Obenem zaprosim, naj tisti večer nastopi tudi orožništvo, da bo podpiralo delovanje mestne policijske straže. Ko sem se kasneje posvetoval s policijskim svetnikom Lauterjem, telefonoval sem deželni vladi, naj da po vojaštvu zapretili dohode k kazni v Šelenburgovi in Wolfovi ulici, v »Zvezdi« pa od Ovičarjeve hiše čez sredo drevoredov. 26./V. 1913.

Mesto tega odredila je deželna vlada, da so se po vojaštvu zaprli vsi dohodi h Kongresnemu trgu. Ker gredo čez ta trg glavne prometne žile ljubljanske, moralo je to seveda jako slabo vplivati. Toda to se deželni vladi še ni zdelo dovolj. Poslala je poleg tega številne patrulje vojaštva po vsem mestu, kar je prebivalstvo še bolj razburilo. Vso noč od sobote na nedeljo bila je Ljubljana na nogah in dogajala so se semertje prerekanja s policijo, orožništvom in vojaštvom. Vendar to ni imelo drugih posledic, ko da je bilo aretovanih nekoliko demonstrantov.

Pod takimi okoliščinami nastopila je nedelja, dne 20. septembra. Ob nedeljah je Ljubljana že itak živahnejša. Dasi se je torej ljubljansko prebivalstvo — zlasti mladina — zbirala po ulicah in dasi je tudi mnogo okoličanov prišlo v mesto, vendar je minil dan razmeroma mirno.

Dopoldne ob 11. bilo je napovedano posvetovanje o varnostnih odredbah pri deželnem predsedniku. Točno ob določenem uri pripeljem se tje, kaj potem, ko sem bil prevozil vso Ljubljano, da vidim, kakšno je razpoloženje prebivalstva. Predsedstveni sluga prijavljuje me deželnemu predsedniku; a le-ta mi sporoči, naj nekoliko potrpi. Kake četrte ure moral sem čakati, kar me je seveda spravilo v slabo voljo. Stopivši končno v pisarno deželnega predsednika, najdem ondi brigadirja, polkovnika orožništva, okrajnega komisarja Mathiasa in deželne vlade prezidijalista. To me ozlovolji, kajti izprevidel sem, da so se le-ti posvetovali o varnostnih odredbah, ki so se imele ukreniti v moji odsotnosti. Ko mi je deželni predsednik povedal, kaj se je v posvetovanju sklenilo, protestoval sem takoj, da so se posvetovanja brez mene kot šefa policije vršila, češ, da bi bil moral ves čas pri njih navzo biti. Potem sem protestoval proti nekaterim odredbam, zlasti proti še nadaljni uporabi vojaštva rekoč, da se je razburjenje že v toliko poglobilo, da bi mogla policija in orožništvo vzdržavati red; da bo pa, ako vojaštvo nastopi, razburjenje naravno zopet narastlo ter da v takem slučaju za eventuelne posledice odklanjaj odgovornost. Po raznem prerekanju, ostal je deželni predsednik pri tem, da mora nastopiti zvečer po vsem mestu vojaštvo ter mi je obenem naznanil, da dispozicijo o vojaštvu prevzame okrajni glavar Mathias. Tudi proti temu sem kar najodločnejše protestoval, češ da sem doslej še vedno imel jaz dispozicijo, kadar je vojaštvo nastopilo.

(Dajle prihodnjic!)

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek **Tovarna motvoza in vrvarna d. d.**
Svoji k svojim! **GROSUPLJE pri LJUBLJANI**

Najboljše

nabavite otroške majice in nogavičke, moške in ženske rokavice, žepne robce, razni nakit za šivilje, kravate, gumbe, vezenino, čipke, kompletne potrebščine za krojače, čevljarje in sedlarje edino le pri

Jos. Petelincu

Telefon 2913

Ljubljana

Na veliko!

blizu Prešernovega spomenika

- KNJIGOVEZNICA - K. T. D.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE

ŠTRACE

JOURNALE

SOLSKE

ZVEZKE-MAPE

ODJEMALNE

KNJIŽICE

RISALNE

BLOKE

I. T. D.

LIKERJE

Medicinalni Cognac, Jajčni-Cognac, Rum, Jamaika-Rum, Pešinkovec, Sivovko, Tropinovec, Sadjevec, Brinjevec, Vermut-vino, Malinovec in neoslajeni Malinov sok (Succus), Rumosol in Špiriti, v najboljši kakovosti in po najnižji ceni priporoča

„ALKO“

družba s o. z. LJUBLJANA, Kolizej.

L. Mikuš, Ljubljana
Mestni trg 15
DEŽNIKI! DEŽNIKI!

VELETRGOVINA

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznoversno žganje, moko in deželne pridelke. - Raznoversno

RUDNINSKO VODO

Lasna pražarna za kavo in mlin za dišave s električnim obratom.

Ceniki

na razpolago!

Trgovci, oglašajte

v »Trgovskem listu«!

MERMOLJA IN DRUG ŠT. ILJ PRI MARIBORU

Proizvaja in razpošilja konzervirane kumare (krastovce) v kisu in slani vodi, v petlitskih steklenicah in sodih od 25 l do 150 l.

Tovarniška zaloga in prodaja krtač, raznega ščetarskega in vrvarskega blaga, špage, gamaš, čevljev, drete, pismenega papirja, zimske trikotaže, vezalk, mila, sesalk za otroke kreme za čevlje

M. TERŠAN, LJUBLJANA

Kongresni trg 14

H. SUTTNER

- LJUBLJANA -

Ure, zlatnine in srebrnine

Lastna protokolirana tovarna v Švici

**RADIO
AVTO**

akumulator-ske baterije
prima domač izdelek

VATRA

MARIBOR

Ing. J. & F. Domicelj

Josip Rosenberg

Maribor

Umetni mlin, trgovina žita,
:- moko in surovih kož. :-

Izdelovanje oljnatih barv, firmat, lakov in steklarskega klesa. — Zaloge kemičnih in rudninskih barv. — Potrebščine za slikarje, pisarje, tiskarje in druge, vse v te stroke spadajo.

Se priporočam

Ivan Jančar

TRGOVINA
MIKLOŠIČEVA C. 4
SKLADIŠČE
VIDOVĐANSKA 14.

R. RANZINGER, LJUBLJANA

Telefon 2060 (RAJKO RANZINGER) Telefon 2060

Špedicijsko podjetje, skladišče, carinsko posredništvo, prevažanje pohištva

KUVERTA

Tvornica kuvert in konfekcija papirja
LJUBLJANA

Vožarski pot št. 1

- DRUŽBA Z O. Z. - Karlovska cesta št. 2

Matija Obrar

lesna trgovina in elektr. žaga

Maribor

Loška ul. 15 Tattenbachova ul.

Ursus-mlin
Ljubljana

priporoča vse vrste dišav (začimb) za jedila.

Garantirano čista roba.

Franc Pergler

Maribor

Mlinska ul. 44

Tovarna vozov in izdelovanje avtokaroserij. Duco-lakiranje - v vseh barvah -

**I-a Martinovo jekleno litino
Temper-litino
Sivo-litino (Grauguß)**

dobavlja v prvovrstni kakovosti

BOHN livarna

VELIKA KIKINDA

BANAT

Zahtevajte brezobvezne brezplačne ponudbe in vzorce zlitin.

LJUBLJANA - GREGORČEVA ULICA 23 - TEL. 2552

TISKARNA MERKUR
TRG.-IND. D. D.
SE PRIPOROČA
ZA TISK VSAKOVRSNIH
TIKOVIN ZA TRGOVCE, OBRT-
NIKE, INDUSTRIJCE IN URADE.
LASTNA KNJIGOVEZNICA.